بیوسی

دعبدالهادي ریشاء

داشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

دمجموعې نوم - بېوسي
شاعر- عبدالهادي ريشاً
دليكو کال - ۱۳۷٤ هـ.ش
دچاپ ځاى- کراچي
دچاپ شمير- پنځه سوه ټوک
خطاط- عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

دا د ېوسې مجموعه د هغو کوړداګو، زوی مړو او موړ مړو پاک نیت ته چې د ناښادو اولسو د ښاد یو صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو ککریو سره ډک زړونه د ځمکي په غېږ وروستل سوي دي اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنولوستونکو!

ما د پښوکرزو دلمړۍ شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مي توان وموند دوهمه مجموعه به هم د خپره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چي د خپلو اشعارو درېيمه مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضورته يې وړاندې کړم. زه پسر خپل بول و درېدم، خپله ګايه مي داده ترسره کړه.

ګرانولوستونکو!

ترهغه ګړيه پورې ترڅو چې د پښوکرزو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعرپوهانو او عامه خلګو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائيد او تنقيد حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي ویونکي کوربنادي به څه پکښې وواېي. نو مي ولې په هوا زړه مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پښتوکرزو مجموعه ښېځي چاله نظره نده غوړځولې، نه يې يومخيځه (نو) پر کش کړې دئ، وروسته مي نو پرځان يک سنده کړه. زړه مي پرپښتې سو. يو څه ناڅ مي پرکښېښوست. چاچي زه د پښتوکرزو د مجموعې په تائید سره مکتوباً، غياباً او مخامخ غنولئ یم. دوی دي د سيالانو سر سي. زه يې ممنون کړم.

او هغه کوړ بنادو چي د مجموعې پر بعضې ځايو تنقيد نیولئ دئ. د هغو تر دا پاک دين وګرزم چي پر يوه مخ يې نده کږ لې. او هغه بنادمنو او صاحب نظرانو چي ښه نظر او لاړ ښوونه يې راته کړېده. دوی ته سلامه دي، غيبي سپاره دې مله وي، کوړيې ودان.

ښاغلو لوستونکو!

مابه دغه د (ښوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای، خو زړه د ژوند په نورانګل اخته وم، د بلي خواچي مي د چاپ د پاره خالړي څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه بنۍ د ګرانۍ داسي هنبه، باد ښوتۍ چي د غرانو زيبژه سکه يې داسي ورسولولې وه چي غران د غازارزش خوشه کوبې د خوشکۍ تروړن يې لا وزن سپک سو.

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېږه، د بېړه مانه دړلودل چې د هغه څخه يوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته يې ورکړم. نو اريان، پرېشان پاته وم، په چاپ پورې يې اوګاره وم. يو چا ته چې مې امېد درلود هغه ته چې مې وړيا ده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان يې وځراوه، نه و ټوخېدئ. په داسي وخت کي نو ما واړو سړی خا ځا وا سرنګه کېږي. دامي هم ځان ته عار باله چې ريشا' دي ديوې مجموعې د چاپ د پيسو په خاطر ځان د اوو محمد وپوړوړئ کړي. دامي هم نسواى منلاى، نه مي وړ بلل چې ليکلي چاپ ته آماده مجموعه دي د غه سي نا چاپه پاته سي. باړه مي زړه راغونډ کړئ. ما ويل "څه توکل يې پر هغه چې بارانونه اوروي".

راولاړ سوم، پر چاپ خانو وګرزېدم. ډېري چنې مي و وهلې. په ارزان بيه کاغذ پيسي مى بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګي د صورت په سوهانګي مي دونه پيسي برابري کړې چې دا دبېوسۍ مجموعه په چاپ کړم، او ستاسي حضور ته يې وړاندې کړم. ما خودا کار د- نس په خوزو وکئ. او س نو پر تاسي ده چې نو کئ وخت وروباسئ او دپېلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلي ما د ښوونې په دغه مجموعه کې

سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستې یا گډلې ښکل په تاسې اړه لري.

زه به تر هغو پورې غابښ وچیچم، چې تاسې یې توري و

سپیني ښکل سوې وپېژنې خپل د قضاوت د ترازوو پلو

ته ور غوړ ځوځئ.

تاسې ته به یاد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه

د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر

کې لا دا خبره ستاسې تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې

څخه مې بعضې اشعار د چاپ د پاره د لته راښېل

کړه. او بعضې نور یې لکه:- د

لوی استاد علامه عبدالحي (حبیبي) مرثیه چې د (پښتوټولنې)

په مجله کې دا کاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا)

ویرنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاڼې

یې گښتنتر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړینې

په یوه تلین کې چې د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوا نیو-

ل سوی وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر و وایه چې البته

نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چې ما د ده

د مړینې په دوهمه ورځ وویل، بیا مې و مصرته د ده دفتر

ته ولیږل. گاگارین چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

را کښته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړی، او د ده د فترته مي پس له څه وخته واستوی چي خبر يي د (از وستيا) روسی جريدې خپور کړی. د لمړی پلا د پاره چي (آرم سترانگ) امريکايي پر سپوږمۍ قدم کښيښود، ماد ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړی. په يوه پيته کي مي ثبت کړی، نو گوره چي هغه پيته به اوس چيري وي؟ د غسي زمانو ر شعرونه په مختلفو جريد و په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرگي په مجله کي، د سولي د جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي او نور او اخبارو کي چي زما سره يي نه تاريخ سته نه مي شعرونه ياد دي.

خو اوس هم يو څه شعرونه د توَمني په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د گوروان کاندرا- ونه سي. اوس يي د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شير پيره يا به داسي مفرح دل و دماغ و تسکين د هندهٔ اعصاب وي چي په هر گونډي کي به يي ترنگ خوشي پرته وي. نو د اگمان مو بيځايه بولم. ځکه په دې شعرو کي د ۱۶۰ کلو د بي وزلو د خگو خزکی، د جز غاله مغزو جزکی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکې او د زړه درزونه، دردونه، غمونه
، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
خوا دروو هي. خو د پېلادويلو توصيه يې زه څکه درته
کوم چي، تاسي بيا هم د اولسو په جگرخونيو کي ورسره
گډ او شريک سی؛ چي دوی بيواځي په غم کي پاته نسي او پر
دي تور ه کمبله ټوله داغ ديدگان او غمجن سره کښيني
او پاتا سره وړکي.وروسته د غم کمبله ټوله کړي.
دا پلا مي د دي مجموعي نوم په دي خاطر بېوسي،
وتاکی؛ چي ټوله ناخوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودي
زموږ بېوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
بېوسي، زموږ په پښه دي. تر دي حده پوري بېوسه او بېر-
ندوکي يوچي د پيښي د ټسد ټمځه هم بېريږو. هانور خولاپرېږده.
دا زموږ بېوسي نه بولی؟ چي پر يوه ټيک يې راته اېښې ده.
په سر مو راته گوري؛ توري راته پرتندي دي. دناترسو
ترچپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بنراوي، الـه
لاوي دي. هلکان ځان د ډاگه، ډاگه وهي، پرخوله خوله
لوږ و د پورته کيدو خوک نسته. په سترگو کي مو خاوري
رډ، بډ پاشل کيږي. ټا ټوبې مو ورک دی. دخدای پراوبچه
مو خوک نه پريږدي. په هر ځای کي شېر خطيان يـو.
په جيب کي شانزده، په کندري کي سپېروني ندی پاتـــه.

لځي وپتي شتمنۍ موځغلوي. د خپلو هستيو بې سرپه
چيچه ايستلي يو. تېغونه او ارزی لا د لاسه راباندي
صافوي. د دغه واقعيتو په نظرکي نيولو سره مي د دي
مجموعي نوم «بېوسي» وټاکئ، چي د اکثرو جملو څخه هم
دا نځکي او بېوسيو ږغ او مفهوم راوزي. موږ بېوسه
نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړئ دئ.

خاوري عبدالهادی رښتاً

مننه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي د وستان یې (کبلی) بولي راته ټینګ سو چي ستا د غه د ښوسی مجموعه دا ګنبت د چاپ د پاره زه لیکم. ما ورته وویل چي "دا خو د زوی زېږی دی. مګر ستا خط کله د وایې دی؟" خو ده ټینګار کاوه. ویلې "د طوا‌ء تکۍ دی که یې بېله ما بل څوک ولیکي". ورسره بنه مي کړه. ما ویل "ودي ګورو".

هلک رهي سو. د خوش نویسي یو کتاب یې پیدا کې. ورته وجوغېدی. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کي په خط کي دونه باولی سو چي پر خط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په بشپړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډېر ذکي، یوه او مستعد زلمی دی. استعداد یې د ستاېلو وړ دی. مګر نوښه وکوچي پر هیواد مود بلا سا ختلې ده. د د غسي ډېرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کي تره‌تلي، لی به لیه او تاک له تاکه ګرزي. پیاز په ګنډه په ډوډۍ پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان یې یا نسته یا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دي مجموعې د لیکني د زحمتکښي مننه کوم. بیا یې استعداد ستایم چي په لز وخت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْړَه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترگه هم وړاوړي.
خدائ دي ده ته برکتونه وړکي. وزر دې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کي د بريو غښتي برخي ورته غواړم.

- ريشاء -

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره ‖ عنوان	مخ
۱ . لوی ښتن	۱
۲ . رب ته دریږو	۲
۳ . اي خاونده !	۳
٤ . دغه حال دی چي نه چاغیږو	٤
۵ . لیوه هم پرهیز کوي ؟	۵
٦ . حالونه مي راوړي	٦
۷ . بیچاره پروفیسر	۷
۸ . غم ځپلي اولسونه	۸
۹ . لامونه دي پیژندلي ؟	۹
۱۰ . تشي د خولې خبري	۱۱
۱۱ . دخپل زوړه ناخبره	۱۳
۱۲ . جنګ پرغله دی	۱٤
۱۳ . د لته ګذاره سخته سوه	۱۵
۱٤ . زوی مړي لاس نه اخلي	۱٦
۱۵ . للو ، للو	۱۷

لومړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۱۶ . ملل متحد ته وایم ________	۱۹
۱۷ . که راتلله نو پاخه راځي ________	۲۱
۱۸ . داڅه سوران راغلئ دئ ________	۲۲
۱۹ . یاران یې بد راه کړه ________	۲۳
۲۰ . د تولو زړونه ډک دي ________	۲٤
۲۱ . تر مرگه خوب ________	۲۵
۲۲ . وي شرمولو ________	۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي ________	۲۷
۲٤ . مخ یې راو لگاوه ________	۲۸
۲۵ . د غه دئ ایثارنو ________	۲۹
۲٦ . کفن کښ ________	۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې ________	۳۱
۲۸ . سل د زرگریو د گګر ________	۳۲
۲۹ . پس گردني ________	۳۳
۳۰ . نوبتي مرگ ________	۳٤
۳۱ . نامینډي ________	۳۵
۳۲ . حق ده پېره ________	۳٦
۳۳ . لرگي یې پکار دي ________	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوړ ختلم په زیرخانه ننوتلم	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولویږي	۴۱
۳۸. کور بل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنږي	۴۴
۴۱. تماشه یې کوه	۴۵
۴۲. د بل لاس	۴۶
۴۳. تولد دی دئ	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښوته لویږي	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات	۵۰
۴۷. تالي ختي	۵۱
۴۸. ورستي هګۍ	۵۲
۴۹. د بندګۍ ژوند	۵۳
۵۰. د سرونو لوّ	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ
٥٢ . د غه حال دئ	٥٤
٥٣ . زړه ته مولويږي؟	٥٥
٥٤ . ژړي تلي	٥٥
٥٥ . ولي بل ته اړيو؟	٥٦
٥٦ . د غلو ملگري	٥٦
٥٧ . څنگه وکړم؟	٥٧
٥٨ . بې فايدې مجلسونه	٥٨
٥٩ . نيکي غوښتني	٥٩
٦٠ . په وينه بيده	٥٩
٦١ . و چاته وړ زغ کړم؟	٦٠
٦٢ . پرکمه رهي يو؟	٦١
٦٣ . پښتون پاته سو	٦٢
٦٤ . لاس يو کئ	٦٣
٦٥ . ذ غاليان سو	٦٤
٦٦ . فراري عاشق	٦٥
٦٧ . مردار خواره	٦٦
٦٨ . ترکلکين راته گوري	٦٧
٦٩ . گلگل ميري	٦٨

مخ	شماره ـ عنوان
۶۹	۷۰ . توپک خپل و پردی نه پیژني
۷۰	۷۱ . بیوسه یو
۷۱	۷۲ . پر صراف کلي نه چلیږي
۷۲	۷۳ . راغله، ولاړه
۷۳	۷۴ . بدي خاطرې
۷۴	۷۵ . منافق
۷۵	۷۶ . کوږ لاس کوږ مغزی
۷۶	۷۷ . برګ ګل
۷۷	۷۸ . ښه انګور چغال وهي
۷۸	۷۹ . پښې نه پر ور ځي
۷۹	۸۰ . آینده نتیجه
۸۰	۸۱ . د بیت المال موږکان
۸۱	۸۲ . نه شرم نه حیا
۸۲	۸۳ . ترکه و ارزانه
۸۳	۸۴ . سوک زړه
۸۴	۸۵ . اوږد زکندن
۸۵	۸۶ . پر یوه زخم بل زخم
۸۶	۸۷ . ښه کوئ بد مه کوئ

پنځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۸۸ . سگریټ کښنانو!	۸۷
۸۹ . نصوار ریانو ته	۸۷
۹۰ . خپلي بنګلي ته څم	۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲ . خوندېي نسته	۸۹
۹۳ . په توک یا څیره ګزاره	۹۰
۹۴ . د ډالرومریدان	۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ	۹۲
۹۶ . د غوښواکسیر	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري	۹۴
۱۰۰ . کږې لاري	۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصَوّر، خالق، مالك د كاينـاتـو
ته لائق د حمد، ثنا او د صفاتو
تا راكړي دي بې شمېره نعمتونه
اې منعمَ! معطي د انعاماتو
بينده په زره آگاه د هر بنده يې
مهربان يې نگهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي كړي
هغو يو وره ستا رضا په عباداتو
ته معبود يې عبادت ستا لره بنايي
پرستش نه كړم د بت او فلزاتو
د شيطان د تيرا يستلو پناه غواړم
چې و لاړ نسم د خو نكارو پر عاداتو
د صالح نيكو كارانو عمل راكړه
ما خوندي كړه د روزگار د جناياتو
ته هادي يې هدايت هادي ته وركړه
دی خواستگر ستا د مقبولو هداياتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب ج ته دريږو

مسلمانان چي د خپل رب ج څخه جنت غواړي
هسي مولا له بندګانو عبادت غواړي
هادي قرآن چي بندګانو ته لیږلی رب ج دی
باید په دوړو کي پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موږ یو له بله سره وروڼه بولو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي
که څوک یو اځي لمونځ کوي زکاة بیا نه ورکوي
نیمی آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي
د همسایه سره اسلام د ورور ژوند خوښو
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي
قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چي عداوت غواړي
څوک چي تقوا لري هغه وي و خالق ته نږدې
څښتن عادل دی د بنده هم عدالت غواړي
خدایه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدايي ته ګوره
ریښا په ټول جهان کي سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دې بنده یم
ستا له امره څخه لیرې افتاده یم
په ګناه کې یمه ډوب تر سره پورې
د رحمت امیدلرمه درمانده یم
شیطانانو یم د لارې ایره ولې
اې ستاره! عفوه غواړم شرمنده یم
په دنیا کې مې هم هیڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده یم
بندګان وایه وتاته یاغي سوي؟
او که زه په بینا سترګو نادیده یم
نه ورورې، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دې حال به لا تر کله پاینده یم
زما د ژوند چارې راسمې کړه خاونده
زه ریښا، کله د چارو ساز نه دیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه حال دئ چي نه چاغیږو

راته وايي چي څوک ځما مخ درواغ
دهغو خلکو لره مه پر زړه داغ

په خوله قال الله وقال رسول وايي
په خوړک کي مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کي يي د ژبي لمبي وزي
وي دننه زړه يي تور لکه څراغ

چي د زړه او د خولي لار يي يوه نه وه
منافق دئ غوړه ژبه دا ابلاغ

چي يي ټول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چيري و باسم د دې سړي سراغ

ولي نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چي د ګلو پر باغچو ګرزي الاغ

که په رنځ د خونرېزۍ سړی اخته سي
نه جوړيږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوړه مرګ په ګروم کي
ریښا څنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لیوه هم پرهېز کوي؟

یا پیدا دئ تباهي لره چنګیز — بدلوي ځګي کوډلې په خاکرېز
نعمتونه کړي بدل په توروخاورو — یا یې لاښ کړي په یوه ګړي پالېز
یا یې راغلي بلبلان وږي د باغه — وایه نه وړي له کارګه د بلبل رېز
یا رمباړه، یا شیشنۍ، یا دا یې دل دی — حیوانان کله ویلی سي تیرېز
درنده حیوان دئ هرچا پېژندلی — نه پوهیږي د دوی پوست په قناوېز
سرچینه که سوه مرداره تول مردار سي — که بهاند تر آخره وي کارېز
د مردار لاښ په خوړلو ډېر حریص دی — چالېدلی د کارګه، لیوه پرهېز؟
یو د بل حیات ته وینې د ځان ورکړي — بل جلا د غوندي د وینو وي خونرېز
ښه وبد اعمال د هرچا جلا کېږي — که څوک ولري د عقل والبېز

پر ریښا د نفس، هوا لښکر راغلي
اوس به څرنګه کوي ځنې ګرېز

حالونه مي راوړي

آ ښادمنو! ماغمونه دي راوړي ما د ګړوب هیوا د حالونه دي راوړي
تمول ژوندي پې پرتي باندي څخېدله او د مړو مي تصویرونه دي راوړي
یو مغیځه وطن واړه هدیره وو د قبرو مي فریادونه دي راوړي
سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته ما ته تش آه و دردونه دي راوړي
په نکریځو سره لاسونه هوري ښخ دي ما نامراده ارمانونه دي راوړي
ما د ساندو د ژړاندو سترګو اوښکي سیلابونه، سیلابونه دي راوړي
په اوربل یې د اوربل ویښتان پاشان سوه شاعر څوشعري تارونه دي راوړي
بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي د خزان مي ژړ بلګونه دي راوړي
پر دیوال ماغزه پراته وه د بیبیانو د کوڅې مي ولونه، ولونه دي راوړي
د مرګ وزي په ژوندیو پائیدله په سندکي مي هډونه دي راوړي
روڼ اتیانو لاتر کله روژه نیسي دا دی ما روژه ماتونه دي راوړي

داچي نن له دې محفله مستي ولاړه
خوریشاء د غم بستونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېچاره پروفیسر

تو س دود وږي په زړه کي اوړ بلېږي
د کوږي پشان د زړه خونه سوځېږي

په ظاهره روغ، دروڼ لړمون پخته یم
نا خبره د سباچي څه راکېږي

زما په رنګ تار اک بل چاندئ لید لئ
صورت تنېږي، زړه لړزیږ ي، سترګي لوېږي

د علاج دارومي ندي پیدا سوي
پروفیسر مي په تشخیص لا نه پوهېږي

ډېر تېروني دوست دړنځ پوښتنه نکړي
بېګانه خوشي په مرګ لا خوشحالیږي

ریښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدائ خبر چي دڅوند چاري دي سمېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یاړانو د غمجنو ارمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شونډو غم لرم، غصې لرم
زړه کي ګلومه ځپل دړد ونه د غمو سره

چاړاته د عقل اساسي لاره ونه ښوده
شپه او ورځ تیریږي د پرسدو لیونو سره

خلګو اور اخستی دی په اوښکو کي غوټې وهي
هسې آموخته سوه د سړو و د تودو سره

ژر به آباد یده اولس له ګرمه سړه وخیږي
لاړ به پرې کوي دوړاندي تګ د کاروانو سره

مه ناامیده کیږه ریښا، غم غصې دې لیري کړه
ځان دي کړه نژدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مونه دي پېژندلي ؟

دغه څوک دي چې يې وژني هم يې سوځي ؟
دغه څوک دي لوټوي چې يې دوړځي ؟
دغه څوک دي چې د ورور د جيب يې باسي ؟
په رقم، رقم نوم يې ختا باسي
دغه څوک دي چې شړي خلک د کوره ؟
دغه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره ؟
دغه څوک دي چې قبرونه يې ړنګوي ؟
کور، کوڅه، مسجد ښارونه يې نړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چې خورک یې د خپل ورور د کور چرګان دي
دوی پرڅه دې تباهۍ ته جوغ ښه دلي؟
دا یې رحمه دا ښیلي، ښوید لي
دوی څه وایي، څه کوي، څه یې مقصد دئ؟
چې هر ځای یې اور بل کړی د حسد دئ
آیا پیژنئ یې دا ناترسه څوک دئ؟
د سور سات او بس چې هر کاله ته چوک د
خلګو ښ سئ بس ته، پریږدئ خپل خوبونه
د ریښتیا سوالونه ورکړئ جوابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشي د خولي خبري

د نړۍ بشر خواهانو، چیري ورک یاست؟
د مظلوم طرفدارانو، چیري ورک یاست؟

زموږ له حال څخه خبر یاست او که نه یاست؟
مهربانه پر خوارانو، چیري ورک یاست؟

د افغان پر سر وخته ناورین سیده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چیري ورک یاست؟

سترګي پټي دي، که حق نښي لیدلی ؟
حق بینانو بینایانو، چیري ورک یاست؟

انساني عاطفه، رحم ولي نیست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چیري ورک یاست؟

افغاني ملت په وینو لړند پروت دی،
بې سرحده ډاکترانو، چیري ورک یاست؟

بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفادارانو، چیري ورک یاست؟

توازن نسته پلې سپکې درنې سوې
په نړۍ کې منصفانو چیري ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر غذا سو د سلاح کاروان د مخـــه
د ترافيک پېره دارانو، چيري ورک ياست؟
د اوربل قومانده ډېر ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چيري ورک ياست؟
د افغان نجات ته کمــه لاره وزي؟
مخ کښانو، رهبرانو، چيري ورک ياست؟
بشري نړۍ قرض داره د افغــان ده
بندي غاړي ديندارانو، چيري ورک ياست؟
د اميدستر گي وتاسو ته کږې دي
اي! د سمي لارويانو، چيري ورک ياست؟
د کارگانو آوازونه پـورته کيږي
له دې باغه بلبلانو، چيري ورک ياست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جـوړه؟
خولې کړئ خلاصي شاعرانو چيرې ورک ياست؟
ريښا ورک دئ په تيارو په دريلوکي
چيري ياست مشعلدارانو چيرې ورک ياست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په ښایست کي قافلي دي مخ ته اوړي
خو ولاړې يې د تورمخ غلام و دړته
په مړانه دي د بیان دي چپه کړي
په قوت کي غر ولاړ يې هر خطر ته
اې د خپل مړاني، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چا کړه دړي وړي؟
چي پر وچه مځکه پروت يې وسره لمرته
په برېتو او په شمله دي څوک اخته دي؟
په پړوني کي وړل کیږي و بهرته
سپینه وړځ دي د غفلت په خوب کړه ګړه
توره شپه به تېره وي و سپین سحرته
د بابا او د نیکه نوم دي هېر نسي
بد نامي بیا پاته کیږي وپسړته
وروستی عمر د ږیشاء د بې آبی سو
وچه دړختنه رسیږي وثمرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ پر غله دی

که د وړو تر میانځ نه وي یکرنګي — زندګي د هغو نه ده زندګي
د ملت تر میانځ که یو وار نفاق راغی — پر ور غوړځي هر چوړې اوړبېنګي
د غه حال پر افغانانو نن راغلی — د نفاق اساس یې ایښی فرنګي
د غیرت بګړۍ وغاړې ته لوېدلې — افغانان دي یو د بل سره جنګي
د بېن زړه وال د وروره مرګ کړي فخر — غواړم هغه زړه اهاک چې وي سنګي
چې د بل په اشاره خپل ورونه وژني — تر دي نسته بله لویه بې ننګي
نه آرام او نه امید د هوسایي سته — زوړ و ووړ ژوند تېروي بې تبنګي په خلوت
چې پر زړه یې د روپو د حُب تاپې وي — د هغو ظاهري خوی وي پلنګي
په میدان کې چې چرګان سره یېرسي — لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

ریښا څوک دي پر سوړ ناکله غوږ نیسي
چې وي پوړ ته آواز و نه سوړنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته گذاره سخته سوه

د سپین سرو د نازونو مي بد راځي
د سپین ږیرو د ګیلو مي بد راځي

مشران چي د خپل کور مسئول نه وه
د کړو وړو څه د هغو مي بد راځي

چي په کور کي نه تنظیم نه د سپین وو
له دي ګډ وډ تنظیمو مي بد راځي

چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له دروغو د وعدو مي بد راځي

دلائیل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلو ډو آوازو مي بد راځي

فیصلې چي په عمل کی تطبیق نسي
پر کاغذ د فیصلو مي بد راځي

هسي دیر شیان موجود سته بدمي ایسي
خصوصاً یاد جنګو مي بد راځي

ریشاؤ لاړ سه یوي بلي سیاري ته
ستا له دي نصیحتو مي بد راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړي لاس نه اخلي

سحرګر و څه جادو را باندي کړي
عقل فکر يې دئ زما له سره وړي
د خپل ځان سره مي واک واختيار نسته
کښوي مي لکه مږ غاړه کي پړي
د ژوندون د پاره مځکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت يم لکه مړي
دکم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومبړي
چي يې غوښته هغه هوډه يې پوره کړه
پرڅه لاس را څخه نه اخلي زوی مړي
د دوو ورونو په لاسو کي سنلا څي دي
يو دا بل حلالوي لکه اوږ ګړي
د خپل کوره يې ړيشا بهرته وېوست
پاته نسو په کاله کي د کور غمړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للو

الاهو للو، للو، خوب دي درسي دلیمو للو، للو آباهی، آباهی للو للو
د سترګو تور د زړګي سړ للو، د توري شپې ژړېږه لمره للو، پر دښمنانو سې لاس بره للو

الاهو للو، للو

اوس دي خوبونه کوه، پاک خوږ کونه کوه، پر موږ نازونه کوه
ځان مړه وه په شيدو، خوب دي کوه تر سپېدو

الاهو للو، للو

سباقومونه روزې، کار له غښتلي پالي، دوی ته دلوړي ساتي
ښتن د لويو کارو، د نوي، نوي فکرو

الاهو للو، للو

ته به اقوام وينبوي، ته به عوام وينبوي، بشر تمام وينبوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو

الاهو للو، للو

نړی کي سپين دي که تور، هريو د ځان بولد ورور، نړی د تولو لوی کور
سره يو ځای د قرنو، پر د ښتو، غرو و رغو

الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ،خړې غونډۍ شنې کوه، زوزان د بېخه رېبه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند پر رودو
الا هو للو، للو
پوره که لوړي هيلي، د مرگ سلاح کړه ويلي، وايه د ژوبد لي
ورک کړه خطر د جنگو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الا هو للو، للو
زما وصيت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلگو کوه
د غه قيمت د شيدو، ستا ځنه غواړي ببو
الا هو للو، للو
د خلگو زړه وساته، زړه يې د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري گرانه للو
الا هو للو، للو
آينده ښاد اوسې، آرام، آباد اوسې، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړگو ! ، چې هېره نکړې آدکو
الا هو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حرّیت نړۍ
دا ده د بشر، بشرخواهۍ، انسانیت نړۍ
دا ده د انسان د ترقۍ او عصریت نړۍ
دا ده پرمخ تللې د وروري او د ښه نیت نړۍ

دا جملې که هرڅه په رښتیا سره ویلې وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلې وي

آیا استعمال د اسلحو تاسې ژوندون بولۍ؟
جنګ وانسانانو ته پېشرفت او تمدن بولۍ؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولۍ؟
و وایاست رښتیا چې د غه عقل که جنون بولۍ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنګول لوی خیانت بولم

جوړې پر بې دفاع خلګو ناوړین دی مصیبت دی
دوی وایي چې جنګ داخلي کار د مملکت دی
څوانه! هسې نه ده د بهر مداخلت دی
هرځای چې جګړه وي دیو، اِن مسؤلیت دی

هرجنګ په داخل کې د خارج څه تمویلېږي
د خل د خارج وي د سد خلګ په پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې د یُو.اِن د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلې بې نتیجې د انا یانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړ ده د یُو.اِن استازي ژرچي استعفاء وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي به پوهیږي چي جنګونه پر غله وي
ځکه فیصلو کي د زورګیر درنه پله وي
هر ضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دئ عدالت چي ناحقیو نه شله وي

خود به په نړۍ کي تر دې لیري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پر طرف ډلي وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز و نعمتونه د قوي تفنګدارانو دي
واره اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښاء انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار څخه وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله دېر پاخه راځي
ګوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
اوس د ګل هوسو ګلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس بي د راتګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر نخره نه د یواله راځي
یو ځل چي د غم کمبله نتوله سوه
بیا په وراړکونډي د واده راځي
هر وخت چي سړک بي او پاشي ولید
هغه ګړی پلي اوسپاره راځي
یو کرت که لمر تر اوړه ووتی
هلته به ریشا د لمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټئ
ژړ خزان پر شنه بهار راغلئ دئ
خپل باغ ته شوک کله تیرید لای سي
هلته درنده حیوان راغلئ دئ

ماتي لکړئ خمل بد نونه دي
نن ورځ د سوټي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

اوښکي د یتیم دوچید ونه دي
دوئ ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلک خوري، ډبري خوري، سکروټي خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ

داسي خورنده پهلوان ژړ خملي
دوئ لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بدراکړه

زما خوانږه یاران دي چیرې راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بېګانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کې څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وراشه سته
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کندوالي، یا تشي توري دي کوډلي
اوس به چیري زړه خوانږه یاران پیدا کړم؟
چې پر لوټو تپو ناست وي د کلي
شکایت، درد وغمونه مشترک سوه
رېښتیا سته په شان دي تول پر زړه ویشتلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو زړونه ډک دي

چا ته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی، چاره ساز، د خوږمن زړه ؟
پاک صفا زړه مي د رحم پیدا نه کړی
چي یې ګورم هرځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خوږېږي زما پر حال، د دښمن زړه
د نا ښاده زړګي حال چي چا ته وایم
تر ما ډېر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په سینه کي د مینې خوږمن زړه وي
نه جوړېږي په تعویز، د مین زړه
د ډېر ګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
زنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ریشا هم هسي ډک د ارمان نن زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمرگه خوب

زړه له دېره ګرومه څه پاړسوب کوي
عقل سوګړه وړه نن لېونتوب کوي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښایي بې زړه چې مینتوب کوي

سرکي چې د جهل امبار ونه وي
خوشي دَی ادعاد سړیتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولي
پروت به وي ترمرګه پورې به خوب کوي

ګیند غوندي چې سر ړک د هواڅه سو
کله بې لغتي وړاندي توب کوي

ګیند پخپله پوره ته خیالات نه لري
واري د لغتو یې لوړ توب کوي

څواني ککړې تر خاورو لاندي سوې
زوړ ږیشا قبروته مشرتوب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې شرمولو

ډېر وشرمېدلو تر هر چا پورې . څومره خجالت یو تر دنیا پورې

هر ځای ریشخندې د بلا د لاسه یو . څه جواب به وایو تر بابا پورې

سترګې چې سې وچې بل څوک نه وینې . مړې سترګې ولاړ وې تر سبا پورې

څو ند د رواغان موهوم وانه وړېدل . حق وار به باطل سوه تر شپېتا پورې

ډېرې د وعدو خلاف وړې روسوی . نه ورسېدلې تر وفا پورې

دا ژمنه یې هم د باور نه بولم . سل ژبې یې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تمیزه زمانه سوله . خاندې د ریشا خوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کېږي په زور محبت غواړي
هر قدم د میني غور، دقت غواړي
چې رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چې ګرم سو هغه ولې جنت غواړي
رسیدل د عشق پړاو تسلیدل دي
خوب وخیال دئ چې په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د یار د خوښي پرته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به را ښکته سي
غمازان چي مي د یاره فرقت غواړي
ریښتیا صاف اوسه په مینه محبت کي
یار په مینه کي تنها صداقت غواړي

مخ يې راولـــګاوه

زندګي ړاته زندان سو . ديوالونه زولانه سوه
اولادونه اتکړه دي . آزادي غلامانه سوه

څه شي وکم؟ چيري ولاړسم؟. ډېره دي وخپل منفور يم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه

په ما مخ دئ لګيدلئ . څوک مي غوږ پر کږونه ږدي
دوروستي عمر خواري دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه

څوک مي ولي په ډبرو؟ . څوکلوي مي، غموي مي
چي پر سدي خان بللئ . هغه وايه ديوانه سوه

ولي مينه الفت ورک سو؟ . ولي هيڅ ترحم نسته؟
ولي عقل ولاړئ پښوته؟. چي پر جهل روانه سوه

اختيارات مو د خان ندي؟. که د بل ډول ته نخښيزو؟
که مو سد د سره تللئ . چي کاروته خصمانه سوه

بې چاره "ريشا" خوريزي . وروستي عمر پر تيريزي
دوړو په لاس کښېوتي . زړه د ګرومه پقتانه سوه

دغه دی ایثار نو

نور مو غټ کړي غټه وويي لانور
ځان مو ټيټ کړی ټيټه وويي لانور
څومري سپک سوي يو دبل په تله
آیا تر دغه سپکو ويي لانور؟
پخپله سروکړکی دي ورونه
په غم ککړ، ککړ وويي لانور
بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړيدلي ژړه وويي لانور
خپل ځوروچي بيګانه په خوښ سيي
بل ځوروليٍ، ځور وويي لانور
زموږ په غوښو اجنبيان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وويي لانور
جوړي مونه کړي آبادی وځان ته
آبادی چيري نړه وويي لانور
ريشا يه خپل غم مصيبت کی ډوب دی
ندی انصاف چي زغوو يي لانور

کفن کښ

چې یو څه سي د ژوند کاږ سره پتلیس
بیا یکښې باسي تر څي یو ابلیس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
تر نظر مي پټوخ واسي تښیس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هر څه لري هغه بیا وي خسیس
هیڅ دروغي امید مکړه د هغو نه
چې وراني یې وي لوستلي په تدریس
یم د ظلم په سکنجه کې ورغلی
د قوي لاسو په زور سره یم پریس
د امتاع د کم ځای و بولم یارانو
چې برلیک نه امریکا وي نه انګلیس
ریښا هسي کفن کښ کس ته حیران دی
چې یې وکیښ د شهید تخنه کمیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو بې باور نسته
چاکه خپله وعده خو ځلې کړه ماته
د هغو قسم، وعده خنثا ایستل دي
د رښتیا د صداقت لاره ځنې پاته
لیرې، لیرې اوګوښه ځنې تېر یږه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته
کاذبان هیڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوږځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړی!
خصوصاً درواغان نه ښایي ملاته
د درواغو مزل لنډوي دامتل دی،
په میدان کې ژر راوزي وریشتیاته
بې حیاته د حیا امید و نکړې
مرګ بهتر وبې حیاته له حیاته
وې ساته په صداقت پاکیزګي کې
خدایه! حقه لاره وروښیې ریشاته

سل د زرگریو د گگر

د ماتول‌وار یې خوړلې، پرکله د اتحاد دې
ما غزه تیت زړې، زړې سوه، کاړې وار یې د استاد دې
ښت له ښته بیا تر زویه، دې افغان اولس نیکځویه
پر میدان یې کلي لغړې، داد کم یزید ایداد دې
نه مؤمن غونډې زړه‌سوې کړې، نه انسان غونډې خپلو کړې
زړه یې سخت لکه ډبره، داخاصیت یې د جلاد دې
که پابنده د قران دې، که یې خوی د مسلمان دې
که خیر په سود، زیان دې، هلته پاک د دوی جهاد دې
بڼ یې وکیښ د خوش ښو، ریشه کش معا نید ینو
چې بنا پر بنیاد نه وي، تعمیر خوشي یې بنیاد دې
پې یې ایښې د تو زل کړې، ښه ستون چپه کید ل کړې
تر هغو چې نرې کیږي، وفولاد لره خراد دې
پر ډک خم چې د اساقي وي او تر څو چې رنګې باقي وي
نشئې به ملاقي وي، خماري ته پرنه داد دې
چې بګړی یې د اسلام وي، خو په نیت د دوباد ام وي
که هر څو ملا امام وي، هسي پټ لکه صیاد دې
د مغزو به څه ښادي وي، چې یې ژوند نامرادي وي
ښادي نه لرو ښامنو، د ریښا زړګی ناښاد دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بدنیتی دي، یوتربله بد بینی دي
تربګنی دي، خصومت دئ، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پر حق چور دئ، شبخوني دي
اولادونه د کم دو، دي ړانه خوره
د مرغانو په شان ورکي پلرګنی دي
نیک اعمال ولي بدلیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتوګر زیدل کلـه تمدن دي
په ښاروکي پاته لږ څو کورنی دي
خلګو څه کوئ؟ پرکمه خواړهي یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدنی دي
"ریشا" وګوره پر شاو خوا نظر کړه
د رته پاته چي لا څو پس ګردنی دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرگ

پړنګه چي مغازې دا سلحوسته
وبشرته نوبتونه د مرگوسته

که مرمۍ له ماخطاسي پړوړومنسلي
په ضربه کي کله وخت د نښانوسته

استعمال د اسلحو باید جاري وي
په تعطیل کي بې تړل د فابریکوسته

انسانان چي یو د بله سره وژني
بل څه نسته تنها ګټه د پیسوسته

اوکه نه نو وړونه ولي دښمنان سي
په هرجنگ کي پټ لاسونه د پردوسته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
وبشرته فراواني د نعمتوسته

دوی د دې دنیا لذات خان له غواړي
وړیشا ته صرف نعمات د جنتوسته

نا مېندي

ځمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
اوښکی سوې لاړو نه د غمجنو کاروانو سره

لاړه ده اغزنه سړک وران پل نړېدلی دی
چاودې پښې رهي یم د خولې خلامو اولادو سره

ثوری د لار ختم سو نو کان خوړمه د لوږې شه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره

ورک مي سو تما توبی نه ګنډ غالی نه دیوال ښکاري
ورځي تېرومه د قبرو او کنډوالـــــو سره

وایستل ګرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړی غوړه صدری یو و د جېبو سره

هیهات چي دا ځړانده سترګي بیا د اوښکو وچي
هیهات چي په کښکي به وي نا ویاني د مړو سره

ریشا دانسانو د خوښیو مزه تللې ده
شین پالیز یې لا بن سو د او ښانو په ګلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کې دومره کله سوځنده ده
لکه بل چې مې پر زړه داورلمبه ده

غماز! نو زه پر خوله یم پېژندلئ
چې په ما پوري خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لړګي نه یم جوړ سوئ
ولې کش زما پر سر د غماره ده؟

خو تبر له د رختي لاستی وړ کړئ
د ډېبنو تخنه چې قطع یې تنه ده

د غړومبي بې خلک تول لړزېد له
پر راغلې نن د بېري پرې لړزه ده

په غیرت یې د زمري نوم وګټئ
د بانبې پنجه یې ښخه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړې شوه کړه؟
پر سر پروته یې خالي، وچه ډبه ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هر چاڅه وړکه لاړه او کوڅه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته نه دئ يو زره
بايد نسي پر خپل ځان باندې غره
د ميوې اميد له هغه بناخه نسي
چې ياوچ وي، ياپه بېخ کې وي اره
وچه ونه بيرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه بناخونه ګرسره
د چرسي زويه د ګټې اميد مکړه
د هغوڅه هم چې ناست وي پر پره
هغه باغ ته چې باغوان يې نه ورلودئ
چغالان ورځي پر دره اوپر نخره
دلېوه تخنه غنم مزونه لابيريږي
چې له ښنګه ځني پوره کړي بره
زه ريشاء د هغه چاڅه ډير بېريږم
اسلحه چې يې وشنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چي د یار وشنګ ته کښینستل
هغه وخت له شرمه سره و سپینه ده
پته خوله کي یو کتاب خبري کړي
زړه کي یې ساتلي پټه مینه ده
کله چي په ناز سترګي راواړوي
پوه سمه چي نن لږ څه خوشبینه ده
شونډه چي یو ځل تر غابښو لاندي کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندي رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وړینمینه ده
کله چي کوڅه په خپل لاس و اوبي
هغه د ریښا د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضا ته د ختو لاري څارلي
په نصيب مي گورستان يا زېرخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه
نابوبره د صياد په دام کي گير سوم
بهانه راته د دام يوه دانه سوه
يا به مرگ اوس قبلوم، يا به يم غلی
اقربا راځخه ولاړه بيگانه سوه
عقل هوښ راځخه تللی ليوني يو
دا په دي چي مشران مو ديوانه سوه
صدقه مي خزاني نسوې د خپلو
هستي واړه د پره د يو نذرانه سوه
آئينه غوندي رشتيا نسم ويلی
درواغان مي په دنيا کي افسانه سوه
د تعمير په امېد ماوي ليښي نغښتي
د ريشاء د پلاړ کوند غالی ويرانه سوه

بې پرزو موټر

چې د رست عمر يې تېر کړی په مزووي
پر بل چا يې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عياشۍ خوب نه کېږي
خوب يې نه وړي چې بستر يې دا غزووي

تېر واته دي که د کاړ هيله تړي وسي
چې لوی شوی په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکاري ښکاري ښکارولی
ځکه غلی ناست چولوته د خزو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې ډک په غټو آوازو وي
چې د ژړندي پل يې څرخي پر سر باندي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پوړته، پورته غوړځېده د بل لرګي ته
دا کاروند يا ډېر يا د بېزو دي
هر موټر چې بې ډډوبه وي، ولاړ دی
خصوصاً چې بيا بې تيلو، بې پرزو وي

رېښتيا صبر تحمل ډېر ته په پکار دی
که په ژوند کې درسره کمه آرزووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړبه د نازه ولوېږي

لاس را څخه واخله ای ظالم بې دین غمازه
تېر به دي دوران سي ژړبه ولوېږی د نازه
څوند څو کلېد دل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغازه
ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه یې تر آخره بهره مند له امتیازه
تا که ځان پټ کړی دئ د طلسم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چي څو مره یې چمبازه
څه توری واخله د جانان بې اعتماده یې
مالره دخپل جانان د وصل درګاه بازه
خوار ریشاء په عشق کي که هر څونه څو کلېدلی دئ
شکر دئ خاوندهٔ معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چې تر ستر ګومې د یار او ربل جل بل سو
اور د مینې مې د زړه په کور کې بل سو

تازه دمه و مړ د سوي زړه د سوخته
زړه مې وروسته بیاله سوي څه په کوربل سو

د فراق بتی بیابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبې راته کوتل سو

د حباب ترڅتر لاندې مې اتزاغ دئ
د سکروټو په باران کې مې مزل سو

هیڅ نسخې مې د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پرځای ګولۍ راته اجل سو

ریښائ ستالا. آینده ژوند ته امید دئ
چې پر زړه دغشو وارې مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان ږغ يې وسوځ په لمبوکي
په کندړي کي پاته نه سو سپېروني
د بابا هستي يې ورکه بېګانه ته
اوس د بل پر دړ ولاړ دئ ژړغوني
هيواد ټول په لمبوکي سوځل کيږي
پاته نسو اديړ پر سر پړوني
هيواد وال دي ترڅپر ولاندي سوي
پر لوړانه چوکه جنګ او سرشکوني
پر ماشه باندي يې ګوتي سره اينبي
وکوټي ته کړول د توپک نوني
چي د جنګ لمبي يو لږ څه آرا ميږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اوږلړوني
چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بد يي اېسي ساده يدله برګ پټلوني
ريښاء ناست په لنده بله ږبرخانه کي
پر پښو دړد دئ لګيد لئ لګوني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ ته کرکنډي

شړمښان يوا رپسه کړي انډي
ځني وځغلوي هريو خپلي ونډي
انسانان هم ځني دي ليوه صفته
ځغلوي دوړوړ د ماله څخه پلنډي
د حلال مالو پي نه وکړله څکه
دکي خيټي د حراموتنډي تنډي
چي د خولي او د زړه لاره يوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي
رقيب لس ګرايه بدتر ستر شړمښانو
عاشقان يې پسي واخستل سالنډي
ومزله ته رسيده هغوته ګران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کرکنډي
د ريشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
رهبته کړي اوږدي لاړي ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه يي کوه

نه ده نکټايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوت نه بولم
څو پکښي و نه وينم د پت نخښه
چا که مظلومان تر لاس و و نيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يي پوره کړي د بشر خواستي
د غه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دي ژوند څخه تنگ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده و بشر له سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريښا د جهالت نخښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډیر بشاش مخونه سوله پژمرده
ښادي ولاړه خلګ ډیر دي غمزده
انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولې، جوړ یې کړئ د ځانه درنده ؟

مړیده یې د انسان په غوښو نسي
چا پیدا کړه دا د غوښو خورنده؟
وړونه ولې یو تر بل تر لــه وتلي ؟
رسوایي ده ، نکړي یو د بل پرده

اکثر خلګ چې مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ویره خوله د خندا نسته شنډي بوټي
غمجن حال دئ نه خوښي سته نه خنده

رښتیا ناست د بې وسۍ تخته نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دی دئ

بیګانه ته يې ښندي خپل ورور يې مړ کړی
په عالم کي شرمنده سو ځان يې خړ کړی
هست و نیست يې واړه ورکړه وپردو ته
د اولس تر مخ يې ځان لـڅ ولغړ کړی
له بهره يې اولاد ته څه را نـه وړه
لاد لاسه يې اولاد ته ځان منګور کړی
د بابا عزت يې وپـلوړه په جهل
ځان يې نورو ته په دې توګه ګادر کړی
د خوږ کی بنارسی جتي پر سر کړه
ده وخوږ ته ور پر سر د غم ګډ کړی
د هیبته يې زمریان لا لرزیدله
نن يې ولي ځان بابښي لره کوګړ کړی؟
په پاکي کي يې قدم مخ ته وانه خیست
ترڅوا يې لا میدان په غم کړکړی
ټوله ته يې غره مسه په کردار دي
ریشائبنه سوچي اصلي نقر دي پرکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پر پړونې باندي تاوان کړه
ننی ته د سبا وعدې بیان کړه
چي سبا سوتیاري د تیښتي نیسه
آماده و استعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بله پلا بیا په بل شکل ځان عیان کړه
ته و دی په مطلب بنه سره پوهیږی
بېچاره خلګ په ځان پوري حیران کړه

په خلوت کي تا ته هر عمل جایز دی
پر بهر خبر د خدایځ، حدیث، قران کړه
که په پټو مخلوکي هرڅه لـــــڅ سي
خود باندي سپین پټکی، کمیس، تمبان کړه

دا دنن د بدکارانو دود، دستور دی
چي د خلګو ترمخ سپین ځان مسلمان کړه
که رضا د خدایځ مخلوق ځان لره غواړې
ریشاء ځان دي حقیقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښو ته لوېږي

که سیلۍ اوري که سوځم په لمبو کې
که خندا کړم د ژوندیو په قبرو کې
واړه دي دئ په ما هسي چاړي کاندي
تېروم ژوند زه د عشق په مرحلو کې
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
پېره نکړم که تېرېږمه په سپو کې
د فقیر او سپو خو تل سره پرته وي
په یوه ډوډۍ رالوېږي ژر په پښو کې
څو پېښ زړه مي خپل جانان ویلې نه دئ
غماز را کله شمېرمه په سرو کې
زما د عشق مِس معلوم سوي دي ويار ته
رقیبان ژر حسابېږي په پردو کې
په رښتیني عشق چي زما ګل رخ خبر سو
ریشا ګرزه د ګلا نو په باغچو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه يې دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څلورپنج
د سروزرو کټوريان يې په غلا يووړه
زوړ منګی يې ورته پرېښود پرګړونج
طلايي خښتي يې وړي په عوض کې
ورکوي وچه تکې لکه اسپنج
د بابا غوښې يې وخوړې کاږګانو
د زامنو په کله کي نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوی
چي ساده مسایل ډېر ايسي بغرنج
د لستوني مار دی ډېر په عذاب کړی
سوه د هريوه ښه لکه نارنج
يو کچکول، يوه لکړه ورته پاته
څغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
يوه ورځ به د حساب وکتاب راسي
چي يې وپېچي مغزې، پښې وآرنج
ريشا هيښ ناست دی په چرت کې نه پوهيږي
وړي له دغسي ناخوالو څخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چي پر چاپئ د عتاب سترګي کړي غټي
هغه دم هغو په پښو کړلې چوټي
نه اسلام، نه شهامت دئ نه غيرت دئ
چي د ورور په غوښو وهي سَمَتي
دا ښکار ندئ چي پر لار، لار دي لښکري
ښکار هغه چي په هوا ولي ختر کتي
کاسه ډکه د حلال رزقه مـــزه کا
نه چي بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چي د ورور د سر په بيه لنګي غواړي
خدايه! مه کړې راپر سر هسي خرتي
پر کاغذ باندي مي وکښې خوشخبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه ختي
دا بيتونه د ريشا که چتيات بولي
نادانانو اعتراف وکه په مَتِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړستې هګۍ

لو ګيله د زوړو وړو ځنه کيږي
چي وي نکړ د کمزوړو لاس نيوی
د تور زنو شمله ورو غيرت ندی
چي کوي د وړو وړ پر حق باندي تيری
چي ملت بې ترخپل ځانه پوري هېروي
د هغو په برخه مه بوله بری
مجالس او فيصلې بې نتيجې وي
پکښې ګډ چي په خيرن زړه سوسړی
چي تر چرګې څوک وړستې هګۍ کې لاندي
اميد مه کوه چي و باسي چيچې
مسلمان که ترنامه زيره اوږ ده کړه
پر شکمن يم که يې لنډ وونيم ګزی
د خالي او بو به څوک کوچي وانه خلي
د غړکي چي هر څونه وي شړپې
ريشاء هغه وخت خپل ځان بختور بولي
که يې وکئ د تيريو مخ نيوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته — که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لاړې دي اخستې ده بندیزې — فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه تړ ابده لکه نه وي — کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پر دې تموله غوړ ولي مستان ګرځي — زمانه نن د سوتي اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت تشو د ننه — خلوتګاه و هر فقیر ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي — ورته پېښه نا جوړې د سابندۍ ده
د ریشا ژوند نه شاهي نه فقیري سوه — ژندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرونولو

نه و رحم د یار کوڅې ته نه. ورحم — توري جولې هلته تګ و د وکوي
سپي غماز مي لاړه بنده کړې ده — د رکي د جانان ولاړ، عو، عوکوي
کله یې حضور ته رسېدلی سم — لاړکي رقیبان راته پیشروکوي
یار مي د زړه کینت ته ورلوېدلی دی — هلته مي د عشق د وږود روکوي
کله یې د حق آواز تر خوله خېژي — دوی لکه میناوي کړ کچوکوي
دېر، دېر د رواغان مي اوریدلي دي — پوه یم بیا پر نور و وعدوخوکوي
نسي رسېدای ریشا تر یار پورې
څو چې جلادان د سرولوکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه سته

تعلیم نسته ماشومان بې تربیه سوه — مکتب وران سو معلمان څني کنده سوه

تربیه د وړو کوجنګ دئ یا بنګځل دي — مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته سوه

په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي — په ډېر و سره ولي د یوانه سوه

جهالت ورځ تر دابله ورځ ډېرېږي — خوی خصلت یې د حیوان اُد بوده سوه

پلار یې وزي د روپو وتولېدو ته — اولا دونه یې کوڅې ته وړ ایله سوه

انساني خوی یې بدل په حیوان توب سو — هم یې ناسته هم خبري د شوده سوه

د ریشا د خولې چې هر اوف، آه وزي — پر کاغذ د فریادونو مجموعه سوه

د غه حال دئ

غوښي خوري د خلګو په جرئت سره — وینې یې چښي په ډېر لذت سره

نس یې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي — خېټه به یې و مونبلي د چت سره

ورځ راځي چې لړئ انفلاق وکي — څېرې به لړ شین سي په شدت سره

وې پلوړل د پلار هډوکې وپلوړل — راپې نیوئ جهل په عزت سره

مه کوئ د خدائ وروی ته وګورئ — ګورئ تو له حال ته په دقت سره

دا د هوښیارانو کار زه نه بولم — ګډه بې عقلي د حماقت سره

چاچې د بېوزلو حقوق لاندې کړه — ځئ به بندي غاړي د ذلت سره

چاکه مظلومان لوړې ته پورته کړه — دادئ ریشا ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولوېږي؟

تول خوند ونه تول، زموږ د زندګۍ سوه
موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه

زمانې نن ورځ دي موږ چېچيان ايستلي
زما په خيال چې دا دنيا ورسته هګۍ سوه

ځليدونکي ځلا ورکه سوه تياره سوه
له محفله شمعه پورته ماړدنګۍ سوه

ترانې د عشق به هرچا ږغولې
خولې ګبې سولې او ماته سارنګۍ سوه

هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي
چې له سره راشوه شمعه لنګۍ سوه

افغانانو خپله توره بل ته ورکړه
افغانۍ توره روسۍ يا پرنګۍ سوه

څوک دي ولې په وينا وو نه پوهيږي
ريشا ستا ژبه تورۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړې تلې

دا څه حال دې چې ژړې کونډې ړندې
ديوې هغتې ناوياني سولې کونډې

د چاپښې لکه چخلې دي ړنګرې
د چاپندې، پندکه، نورې هم سوې پندې

نا اهلان په دغه حال پورې خندا کا
عاقلانو ورته وچيچلې شونډې

خلګ نه ګورې وبدې آيندې ته
وجواب ته يې نيولې خولې دي منډې

تول اولس پر دې لمبله نه خبريږي
پر لمنه لمبله نه سي لويې غنډې

چې چړې يې د خپل کامه پوهتولې
د هغو چړې عالم ته سوې برنډې

د غفلت تلتک يې کش کړی پر سر باندې
ژړې تلې يې را ووتې ترشنډې

ريشا مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقې لارې وځغله په منډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړیو؟

تیل مونسته د څراغ او د اوجاغ   بل ته اړیو موږ په تیلو د څراغ
پلیسوزمو وخپل ځان ته پیدا نکړی   لګولی مو دی بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو   په هستي کي یو نښتمن زړګی داغ،داغ
زراعت ستهٔ مالداري ځکي پرېوانه   مګر نوړ بي له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که یوه ګوله پیداسي   د هوا څخه غوټي وهي پرې زاغ
خولی دے منډي د زړه حال ویلای نسو   موږ د بل تر نظر یو لکه اُلاغ
ولي اړیو په هستي کي د بل لاس ته؟   راسئ وباسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې   ریشا٫ وابه وړې پخوُس قسمه دړواغ

د غلوملګري

نه جوړیږي څو اخلاص، صداقت نه وے   نه خپل کیږي تر څو مینه، الفت نه وي
وهرچا ته خپل حقوق کله رسیږي   چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چورد پاره تړي وي پرانستي   په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلوسره ملګري   مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای راغله   بېړه،، وهم وي مال ، سر سلامت نه وي
پربې وسو ، زوره وړکوي ظلمونه   د بې وزلو سره زوروطاقت نه وي

ریشا٫ غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خیانت ، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوی خورین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

ما د میني لاره په وینو اوپاشي کړه
اوس د ډیري خونریزۍ روند په نظریم

د زړه ویني مي د خولي څخه فوران کړي
کج مژګانو يې وهلی په خنجر یم

سر و مال مي د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کي زه تیر تر مال و سریم

سپي رقیب د یار له دره فراري کړم
د هغې ورځي تر اوسه دربدر یم

چي په سپینه ورځ کالي راڅخه کاږي
نو به ولي هسي غلو ته خوش باور یم

له دربار چي آشنا نا آشنا باسي
زه ریښا به تر هغو د بل پر در یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې فائيدې مجلسونه

یو سړی وي د توپو په ویشتو ستړی
بل په ځغاسته پر دښتو، بیابانو ستړی

چا شپه تیره کړه په چوړ پسې روان دی
د هغې خوا د ګونې په راوړو ستړی

چې لري يې هم د خواست لاس بل ته نیسي
سونادار پر زیارتو په نغلو ستړی

څوک جامونه يې پرې چینې تشیزي
څوک کاګل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پارس مخ زیره خیشته کړي
بوټ پالیش والا په بوټ و موږو ستړی

شپه او ورځ یو ځای و بل ځای وهلي منډې
هر هیڅ په بې فایدې مجلسو ستړی

دې ستړیا و کې ظاهره منفعت شته
په باطن کې وي په ډکو کلمو ستړی

وریشانه هوسایي نده ور پاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

نیکي غوښتنې

پناه را کړه د شیطان د وسوسو . حب مي وباسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو زم د نااهلو د جلسو
انساني خو یې ونه ړ ما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مکړه . چي په دام و کولمي کاږي د نسو
چي تیر نه وزم د ناکسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
د ریشاد تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په وینه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه | یو د بله په میدان کي سره سره سوه
د غرور څخه بیا پر مستۍ راغله | حقیقت په سترګو نه وینې ړانده سوه
چا و دوی ته د نشې پیچکارۍ ور کړه | چي مستي یې د مورلي په زغیده سوه
لکه مزد بل دعوت ته حلالیږي | غاړې پرې مذبوحانه یې غوړځیده سوه
په خوږي موادو لړلي یې ماغزه دي | په وینښتوب کي څملیدلي د بیده سوه
د ریشا لږ زړانه زغ محفل زغن کړي | دا زغن آوازې سوړه سړېده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته ور زغ کړم؟

هدیروکي موږ وچاته کړو ورناړي
ساکښ نسته چې د خلګو ناره واوري
موږ د خپلو پښو رفتو لاړي څار لي
شا وخواسوی راته بندي ټوله لاري
چې رشتیا سي اوس به هیڅ چا باور نسته
دباور دلاري مل سوله بې لاري
ګرم وسرد حالات پرموږ باندي تیرېږي
سیني سرې ستر ګي چې وویم خونکاري
باوله مي را بلل درنځ علاج نسته
اوس به خورم پر ککری د ګوسو واري
خوراد ېږي د امید وعدې بې راکړې
نن پر خپلو وعدو کړت سوله ناګاري
دریشاحیات ګړۍ په ګړۍ مرګ دی
چې دزړه څخه یې چې د وینو داري

پرکمه رهي يو؟

ومزله ته زه پر لوري د خطرځم
پدې تګ کې په پښو نه ځمه پر سرځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کې توره شپه ده مازيګرځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مي بنده
د مرګ لور ته زخمي زړه سوی ځګرځم
د کاروان مهار په لاس کې د ساربان دی
اختيار نسته چي څنګ په خپل نظرځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کې دوړې، هيسته لروبرځم
بې آبي ده احتمال د چولې شته دی
تر لمر خرکه ناخبره بې باورځم
زما ريښا څه د سفر لوري ورک سوی
چي پرکمه خوا روان په کم سفرځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تو لیږي تمولـه
تن به روان سي که پرون پاتـه سو

چا زرغوني درختي د بیخه وکښي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر څلورو ورځي
د بل یو لاس اویو پي ورون پاته سـو

انسانیت د افغـانـانـو ولاړی
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سـو

انسانان ټي روان پر مخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبک، پښتون پاته سو

د ریشا نوم او یا نښان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس یوکئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره گان — ترکمن، ازبک، بلوچ، نورستانیان
هر تکم چي پدې خاوره کي هستېږي — بلل کېږي په يوه نوم د افغان
افغانان د دې هېواد میراث خواره دي — ځکه ټول د دې خاوري دي بچیان
اشغال گر غواړي چي د وی سره جلا کړي — چي بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چي پر قوم، مذهب يې بېل کړي — پدې توگه يې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر يوه حمله کړي — د بشر د غوښو وړي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي — د دښمن په دسیسو دي پوه کړي ځان
دېوالي اسلحه خوړا کاړي ده — په نفاق کي د بل گټه د خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت يې شرط دئ — بې يو والي تدریجي مرگ ته روان
یا به حتماً يو ځای کېږي یا به ورک وي — د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښتیا خبري هر شنوا غوږ اوري
د کمو د پاره ندئ دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغالیان سوو

راته پېښې دي هره ورځ نوي سړدرد　　د تور مخو سکروګاز کړم ګرم، سړد
لګوړنه سړدردي او سرچرخي ده　　زړه مي ريږ دي د نارنج په رنګ، رنګ زرد
هوايي سوم تکهاړي مي په سر کښې　　ترغوزو مي تکان باسي مرد نامرد
دکوټي ياران مي واړه هوايان دي　　وکومک ته پيدا نسو بل همدرد
آرام نلرم په سرکي مي برچې ځي　　سرچرخيو کړم د ژوند ټخه دلسرد
چي يې وينم تورمخي بدمي ايسي　　ذغالی کړم د تور مخو سکروګرد
زه د ژمي د ساړه جنګه دار بزم　　چي اخيستي سره لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمي به خاوند پخير تېر کړي　　د سکرو مخ به وي تور په عمل کرد

رنګ زردي به و ريشانه سرخروي وي
که يوځل يي د سکرو موسم کي طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چې ځان نکړي د يار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي رښتني

تر چولو چې د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشي ننداره چيان دي بهرني

که د مرګ سکلی د يار پر زنګانه وي
دا وصلت دئ مګر هو، زکندني

که وصلت د يار يې پرې ښنو د فراري سو
په قانون د عشق يې خېل ځان کړئ خوي

چې کوځه د يار په اوښکو اوپاشي کړي
لري هسي تروې اوبکي شيريني

مرام کاته او تبسم يې نوی ژوند دئ
سل ځلي زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د يار ودرته ملنګان وي
چې پر د ښت ګوزري هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف دکه
له ښايسته د ريشاء اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

مالیده خوري، هم ډبري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جاري خوري

چغالان بیا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا یې ډېر چتک پر هواري خوري

دلاښو په ټلاښو کې بابنده ښکار کړي
طبیعت یې دئ چې هره مرداري خوري

اشتها چې یې د حرص په ښوړکي راغله
مرداري لا په خوړا مزه داري خوري

د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کې
یو په زور بل یې په ډېره هوښیاري خوري

څوک کړار، کړار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوړا یې تلواري خوري

ریشاء شکه د حرام خوړو ونکړې
حرام خوړ آخر پر سرواري کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکلکین راته گوري

لامړنه دئ چي پر سرېي کېږي واړي
لايې نه ويني چي ويني وهي داري
نامردان وي چي پرمړو توري راکاږي
پر راکبنلي يې وي سرې ستر گي خونکاري
څنگه زړه دئ چي دوروړ په مرگ ښاديکا
او ړاباسي پسله له مرگه يې انداري
دانن څه زلزله گډه په نړۍ ده
چي يې ښځي، نر وهي دغم کوکاري
دا دکم چپاول گرو چپاول دئ
چي په سپينه وړخ نيولي يې دي لاري
پر ميدان باندي يې مخ نه ليدل کېږي
تماشاکړي په کلکين کي تر هنداري
ريښاء داسي تېگاري په ستر گو ويني
انسانان وژني لا ځان گڼي خداي پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل مېرې

تجارت نن ورځ اکثره سود خورې سوه
عقیدوکې پېښه داسې کمزورې سوه
که په هر قسم خوش مرې پیداکیږي
د ده نکرې تولېده یې رنځورې سوه

بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دی چې ورک مو، ورورې سوه
کیسه بړندې د بل د جیب یې کاږي
که څوک څېر سي د غه هم کیسه بړې سوه

د روپو ګونې په شاوړې و داوړې یې
حمالي ده چې یې نوم سوداګري سوه
سرمایې د خپل هیواده تښته باسي
وا ولس ته پاته خود دربدري سوه

حساب ورک دی محاسب دی ناخبره
ګډوډې، بې حسابې ګلګل میري سوه
ریشاء خپل ځان دي په لږ سره قانع کړه
ډېر ول یې و بل چا ته مزدورې سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک خپل و پردي نه پېژني

زړه چې د توپک وسوځې بل وژني
نه لري تمیز پره دي و خپل وژني

زړه کې چې یې بل داور لمبه سوله
څوچې زړه یخ نکي سل وشل وژني

کله سته تو پیر پرې د انسان حیوان
خره وژني، غوایي، انسانان سل وژني

د کډ توپک سنګدل انسان چې واخستی
خلګ پر کشمیر او پر کابل وژني

دوست ودښمن کله توپک پیژني
نه یې په پوښتنه نې توکل وژني

هر توپک و مرګ لره جوړ سوی دی
کله ډیر عاقل کله پاګل وژني

ورک دي وي توپک د کتارو سره
څکه تش لیدل یې ریشاء تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سوو چې دوی سوه ګل هوسه

نو به خود دوس دارانو ناخیرې وي
پر موږ شمېری درو چې مال یو په لسه

مچمچې که څوک چیچي دا دې عسل دئ
شات خو چا نه دي اخستي له مګسه

چې بې وسه د خپل وس په جال کښېباسې
خدایه وباسي کلهې د دوی له نسه

په یوه آذان یوه مسجد کې لمونځ کړي
مګر بعضې يې ولاړ وي بې اودسه

يو خواخوږی زموږ د پاره پيدا نسو
په دې لويه کورنۍ کې يو بې کسه

ړیشا بند دئ په قفس د بې وسۍ کې
فریاد ونه یې راوزي له قفسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپې نه چلیږي

کوز بار کله تر منزله پورې رسیږي
تر هدفه پورې پرلارې چپه کیږي
که کوټه سکه دې ورکړه و صراف ته
کلپې کله پر صراف باندې چلیږي
د رښتیا د باغو درختې وې پر بار
د دروغو د رختې وچې سې رژیږي
که د بله یې الغیځ کړه ځان ته کوټه
چې مصرف یې نکړې بل لره پاتیږي
چې پر لوتو باندې یو ته پوخ د یوال سې
د بقاء امید ترې مه کوه نړیږي
د خولې لار او د زړه لار چې یوه نه وي
اقرباء لا د هغو ځنځه بېلیږي
ته د یر بنه وایې رښتیا کوردې ودان سه
خو ترتا ستا مخاطب بنه په پوهیږي

راغله، ولاړه

مېرېې کړئ موړ مړئ بیا به یاد نسي
غرونړیدئ بیا به ایستاد نسي
غم یې پر کور تو ره لیکه وکښله
د و مري غم زده، سوچي به ښاد نسي
ډېرو نامردانو ډېر نامراده کړل
دا نا مراده زړونه به د مراد نسي
یو وار چي سقوط سو اعتبار د چا
بیا به دوهم ځل د اعتماد نسي
یو ځل چي په مرګ په لحد ننوزي
هغو ته د ژوند دوا ایجاد نسي
اوس یې سالګرې د مرګي یاد لري
ژوندي باید پس له دې پیاد نسي
سرپټ کړه ریشا، په رنګت وژاړه
شو غمخور پیدا د دې هیواد نسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطري

راته پاته ډېري بدي خاطرې دي
په غوږو کې د وحشي حیوان نارې دي
په لیدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوره یم چې داخنګه قوارې دي
د خبرو مجال نه دی راته پاته
یا د لاس او یا د سترګو اشارې دي
د غمجنو وښکو سیل پرمخ بهیږي
د زړګي د وینو پوره ته فوارې دي
د علاج دارو بې نه دی پیدا سوی
طبیبان نه علاج، نه د چارې دي
ستا په داد خدای رسیږي ریشاخواره
نور دي ټوله کوښښو بې وارې دي

منافق

مخامخ چې درته ناست وي، ځان قربان به درته وايي
که دې سترګې سوې نه وي، بدګويي يې پس شا وي
هسې خلک منافق وي، چې زړه، خوله يې يوه نه وه
ستا پر غم دې سره ژاړي، پښلا کوي خنداوي
په دوستۍ يې باور نشته، وې دوستي يې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېرونې، دښمني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس يې خطا مه سه
باطني خوی و خصلت يې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسې خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چې وينا، عمل يې دواړه، يو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست و همنشين سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دې درېشا، وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت ښبنتنان طمع دچا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي
نه کوږ لاس ؤ کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي
بې همت وي چې د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم وړکړه وړیا نکړي
خپله خوري خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږ د لاس دغلا نکړي
دا کس نه دی چه غیرت کې تر پښو لاندې
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نکړي
هسې ډیر مفت خواره سته په جامعه کښې
په دړواغو داخبره ریشا نکړي

برگ گل

چي پر لاړ ځي برگ گل يې ځوروي
په پړه دي اشاره خپل يې ځوروي
برگ گلو يې پر سر او ورونه بل کړه
مغز جوش و خوږ کوگل يې ځوروي

برگ گل که وي څو ورځي نو عمل کيږي
په کلو کنداغ وهل يې ځوروي
بيگانه و وي خپلوان دي بد راه کړي
چي رشتيا سي گواکي بل يې ځوروي

حق دئ چيري چي خپل ځان ورله تسليم کړي
د سوټي په زور منل يې ځوروي
ولي برگ، برگ ورته گوري، خو انسان دئ
له دي لاري څه وتل يې ځوروي

د وجدان دادگاه که هر چيري پيدا سوه
ريښا هم ورځي چي تل يې ځوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه انګور چغال وهي

څوک چې یې پر مېخ همېږي پرنال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
اما، هغه ښه انګور چغـــال وهي
څوک وای چې حق دي منم وي غواړه
څوک بیا مخامخ دي ســرمال وهي
چا ډامبري لار په چڼنو ورانه کـړه
بل بیا کښت ته مځکه په دوپال وهي
ماغوښته تعمیر دو منزله کـړمه
سرای میانځ کې جاهل ښا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخوي کوتوال وهـي
غلیٔ سه ریشا؛ فریاد وچانه کړې
تا خوهم پره دیٔ هم اندیوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې نه پرورځي

پښې هغه کږ دي وته بيانه ورځي
زړه چې يې هابرګ کوته کوتلئ دئ

ليري په دوربين کي ور معلومه سوه
توري دي کږ دئ کلي وتلئ دئ

نه بليږي اور په دې نغريوکې
دلته دوږخي اور لګېدلئ دئ

پاته، تشه، توره سوله دامينه
ميږي، او ښان نسته تللئ کلي دئ

دلته پرلاښو باندي کارګان ګرزي
شاوخوا اتڼ يې اچولئ دئ

بيا به هغه دې مېني ته رانسي
يو ځل چې کوته ورغوځېدلئ دئ

ځي د ښامار ايرخ ته اتراغ کوي
پلار د دې ښامار ريشا چيچلي دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آينده نتيجه

هر ډول مستي نن ورځ کولای سې
هر قسم ډېرې په چا وهلای سې
تا نن دېږي وسو واک اخيستی دی
تو له په يوه وندر تړلای سې
تا د ميا دې لوی تور اوډلی دی
ته لا هوائي مرغان نيولای سې
داسي اسلحې دي سازې کړي دي
ليري و نږدې هدف ويشتلای سې
لوی کراته بازې چالاکي لري
هر ځای چېل حريف راځملولای سې
حرص دي نه مړيږي چي هر څونه خوري
هر څه په سر ابنتوب سره خوړلای سې
ته که آينده ته نظر واچوي
څنګه نتيجه ځني ايستلای سې
وبنيه رېښتيا چي دا ته څوک بنيې؟
ما ته دابنيلي راښوولای سې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبیت المال موزکان

کښېږدی، ژر تلکي موزکانو ته
دا دبیت المال رشوت خورانو ته
وې نیسئ، ترخت عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګاني خائینانو ته
ونغاړئ کمبله دفساد، رشوت
وغورځوئ فرش و صادقانو ته
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ سر دې تاجرانو ته
چاکه حقیقت په توپک وویشتې
تینګه چکه ورکړئ جاهلانو ته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار و خادمانو ته
نن ورځ رښتیا هرملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نکړي ناپوهانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دې پرته کړه د هرچا میراث خوره
حرام خوره تا ته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وایه سته
چې د بل پتې دې لاندې کړې په زوره
جنت نه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندني که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پس له مرګه ړوند د پوره
د سیسې دې زما د ځلې باغ کړې جوړې
تا کړه لاندې زه دې وایستم د کوره

ولې د ومرې بې غوړې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟
درېشا د زړه د خروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوې تر ګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library